

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

25:TE ÅRG.

DEN 3 AUGUSTI 1924.

N:o 44.

Efter porträtt.
Klädde Aug. Sjöbergs Bildkonst. Gbg

Hedrick Ljungström.

Svandammen vid Drottningholm.
Foto. G. Cederlund, Nora.

År 1921 torde kunna angivas som ett märkesår på lokomotivbyggnadsområdet, enär då de första praktiskt användbara ångturbinlokomotiven för linjetjänst sågo dagen. Sveriges insats härutinnan var från början väl hävdad genom det Ljungströmska turbinlokomotivet, som redan då i sina huvuddrag var färdigkonstruerat. På fjolårets stora jubileumsutställning i Göteborg hörde den av Aktiebolaget Ljungströms ångturbin på den järnvägstekniska afdelningen utställda ångturbin, som använts i det första i drift varande turbinlokomotivet, också till de sevärdheter, som tilldrogo sig fackmännens synnerliga uppmärksamhet. Intresset för den vackra uppfinningen har just i dagarna väckts i vidare kretsar genom den lyckade försökstur, som gjorts med ett turbinlokomotiv mellan Göteborg och Stockholm för att uttröna dess driftssäkerhet. Försök i detta syfte ha vid statens järnvägar gjorts på olika, kortare linjesträckor under närmare ett års tid, varvid diverse uppdrag till ändringar och förbättringar vunnits. Kan full driftssäkerhet ernås, är uppfinningen fullständigt revolutionerande och gör åter planerna på statsbanedriftens elektrifiering ekonomiskt diskutabla: genom turbinlokomotivet nedbringas nämligen bränslekostnaderna till bortåt hälften, vattenåtgången nedgår till en obetydlighet och åtskillig personbesparing kan ävenledes företagas.

Den första av de uppfinningar, som gjorde det Ljungströmska namnet känt för en större allmänhet, gällde ångturbinen. Ehuru ångturbinen kan spåras vida längre tillbaka i tiden än kolvångmaskinen — en tillstymlig därtill omtalas redan hundra år före vår tideräknings början — dröjde det ända till slutet av 1800-talet, innan den idé att få arbete uträttat genom utnyttjandet av ångans hastighetsenergi vid dess expansion från ett högre tryck till ett lägre, som ligger under ångturbinen, blev föremål för mera framgångsrik teknisk utformning. Bland föregångsmännen härvid märkes i vårt land den geniale Gustaf De Laval, vars ångturbin år 1892 kunde utsläppas i marknaden och smånigom förbättrades, så att den vann betydande spridning. Omkring år 1905 började utvecklingen av ångturbinen emellertid från att ha varit relativt lugn att bli synnerligen kraftig. Det var nu ingenjör Fredrik Ljungström i förening med sin broder Birger och ingenjör E. A. Forsberg använde sin uppfinnarkraft till konstruktion av en radialturbin av säreget slag, som särskilt lämpade sig för drift av elektriska generatorer och i kraft härav gjort sitt segertåg över världen. Att inom det begränsade utrymme, som här står till buds, lämna en allmänfattlig redogörelse för *Stal*-turbinen, som den vanligen plägar kallas efter begynnelsebokstäverna i det bolag, Svenska Turbinfabriks Aktiebolaget Ljungström i Finspong, vilket övertagit tillverkningen av detsamma för Nordeuropa och Japan, låter sig knappast göra. Utmärkande för densamma är, att ej blott de skovelriktiga, som vid ångturbiner pläga användas, utan även de vid desamma förekommande ledskeneringarna rotera och i motsatt riktning mot varandra. Dess fördelar äro en synnerligen hög bränsleekonomi, särskilt vid kondenseringsdrift, stor reduktion av vikt och utrymmebehov samt fullständig driftssäkerhet.

Det är denna ångturbin, som legat till grund för den på turbinlokomotivet inmonterade. Den på jubileumsutställningen i fjol förevisade, som var på normalt 1800 hästkrafter och maximalt på 2000, frapperade genom sin litenhet. Den hade en dimension i alla riktningar av blott c:a 70 cm. och ett högsta varvantal av 9000 i minuten. Den visades uppställd tillsammans med en del av kuggaxeln i lokomotivets drivverk. Medelst elastiska kopplingar var turbinen förbunden med två snabbloppande kugg-

drev, ett å vardera axeländan, vilka kuggdrev arbetade tillsammans med två större kugghjul, anbragta å drivverkets mellanaxel. Dessa snabbloppande kuggdrev voro av en ny konstruktion, vilken tillät periferihastigheten i delningscirkeln av upp till 100 m/sek., något, som tidigare ansetts omöjligt på grund av genom ojämnheter i kuggkranen uppkommande hammarverkan mellan kuggarna. Andra konstruktörer hade varit ut stånd att komma högre än till 30 å 40 m/sek., vilket varit för litet. Denna nya kuggdrevskonstruktion är alltså en av de huvudfaktorerna, som gjort det nya turbinlokomotivet möjligt. Den ovannämnda hammarverkan har skaffats ur världen därigenom att de snedskurna kuggarna försetts med mycket djupa nedfräsningar mellan sig, så att de blivit tillräckligt fjädrande för att individuellt inpassa sig till ojämnheterna i kuggdelningen. Kuggdrevet i sin helhet kan oberört härav fortlöpa med fullständigt jämn vinkelhastighet och kuggghastigheten begränsas nu icke av drevets vikt utan endast av varje enskild kugges. En stor maximalhastighet uppnås med andra ord, som endast begränsas av den ojämnhet i yttrycket, som uppkommer av kuggarnes individuella massverkan. Genom de mycket höga periferihastigheter, som sålunda kunna uppnås, har tydligen ett nytt tillämpningsområde öppnats för ångturbinetekniken. Även kondenseringsgenomförande var av speciellt intresse och den metod, som användes för tillverkning av de kondensorelement, av vilka den luftkylda kondensorn å lokomotivet var uppbyggd, fick av prof. E. Hubendick betyget att vara "i genialisk djärvhet och enkelhet enastående".

De prov, som måste föregå turbinlokomotivets allmänna och regelbundna användning i praktisk järnvägsdrift, äro ännu icke avslutade, men ingiva goda förhoppningar. De särskilda svårigheter, som möta vid turbinens användning å lokomotiv, äro först och främst, att medan en vanlig ångturbin såväl vid stationära anläggningar som å fartyg i allmänhet går med konstant hastighet efter igångsättning under stor försiktighet och utan belastning, måste vid en lokomotivturbin icke allenast alla hastigheter komma till användning i driften, utan ångturbinen därjämte kunna stillastående utstå full ångpåsläppning med överhettad ånga vid varje igångsättning av lokomotivet och tågsättet, vilket medför höga anspråk på ångturbinens värmeelastiska egenskaper. Därjämte fordras av en lokomotivturbin, att dess normala varvantal med åtföljande god ångekonomi skall ligga så lågt som möjligt i förhållande till maximalhastigheten, för att den skall vara en ekonomisk ångmotor under gång i stigning. Den måste därför följa en mycket hög överhastighet över den normala, ställande alldeles speciella anspråk på turbinens mekaniska hållfasthet mot centrifugalkraften. Ljungströms lokomotivturbin synes redan ha i allt väsentligt lyckats övervinna dessa svårigheter.

Ytterligare en av Fredrik Ljungströms uppfinningar, även den i värmeekonomiens tjänst, må här bli föremål för omdömande: hans luftförvärmare, som vunnit mycket erkännande även i utlandet.

Fredrik Ljungström är född i Uddevalla den 16 juli 1875 samt son till kommissionslantmästaren Jonas Patrik Ljungström därstädes, vilken gjorde sig bemärkt genom ett antal uppfinningar på sitt verksamhetsområde och även gav sonen den grundläggande utbildningen. Därefter genomgick han Tekniska skolan i Stockholm, praktiserade vid ett antal in- och utländska verkstäder samt blev därefter sin broder ingenjör Birger Ljungströms medarbetare som överingenjör vid det för de Ljungströmska uppfinningarnes exploaterande bildade A.-B. Ljungströms Ångturbin.

Efter porträtt.
GENERALMAJOR ERNST LINDER erövrade guldmedaljen i prisridning mot ett 30-tal tävlande från 9 nationer.

Foto. Küller, Malmö.
LÖJTNANT BERTIL SANDSTRÖM vid Smålands Husarregemente, vann å "Sabel" andra pris, silvermedalj, i prisridning med endast en poäng närmast efter general Linder.

Text å sid. 698.

Se
nästa
sida

NAMNFÖRTECKNING TILL BILDEN FRÅN VÄRLDSKRAFTKONFERENSEN I LONDON å nästa sida. 1. Chefen f. K. Vattenfallsstyr. F. V. Hansen; 2. kommerserådet A. F. Enström; 3. generalkonsuln i London E. G. Sahlin; 4. dir. v. St. Kopparb. bergsl. kraftavd., kapten M Serrander; 5. ingenjör F. Holmgren, Stockh.; 6. chefen f. A.-b. S. K. F. överdir. B. Prytz, Göteborg; 7. S. K. F:s tekn. dir. U. Forsberg, Göteborg; 8. Verkst. dir. f. Shejko i London, dir. B. Dahlerus; 9. övering. v. Uddeholms a.-b. C. F. Fredén; 10. övering. v. S. K. F:s Katrineholmsverk E. Lindström; 11. dir. G. Elmér, Eskilstuna; 12. arbetschefen v. Trollhätte kraftverksbyggn., ingenjör G. Westerberg; 13 o. 14. ingenjörerna Klemm o. Richert, Stockh.; 15. Chefen f. Ljusne-Voxna a.-b., fil. dr. H. von Eckermann; 16. f. d. chefen f. Ljusne-Voxna a.-b., kammarherre W. von Eckermann; 17. förestånd. f. Umeå Elektr. verk, ing. R. Fredriksson; 18. Chefen f. Järnv.-styr. elektr. tekn. byrå, ing. I. A. Öfverholm; 19. cheffingenjören f. regler.-arb. v. Whang-Poo, kapten H. von Heidenstam, Shanghai; 20. ing. Berg, Stockh.; 21. överdir. o. souschefen v. Järnv.-styr. I. Virgin; 22. övering. T. Holmgren, Stockh.; 23. verkst. dir. f. Kraft a.-b. Gullspång-Munkfors, ing. J. Hedin, Mariestad; 24. chefen f. Vattenfallsst. kraftv.-byrå, överdir. W. Borgquist; 25. Byråing. A. D. Widström, Stockh.; 26. förste byrådir. v. Vattenfallsstyr. K. E. Nylander; 27. ing. Lundquist, Eskilstuna; 28. ing. Kempe, Stockh.; 29. övering. E. Thunberg, Eskilstuna; 30. ing. Jonsson, Partille.

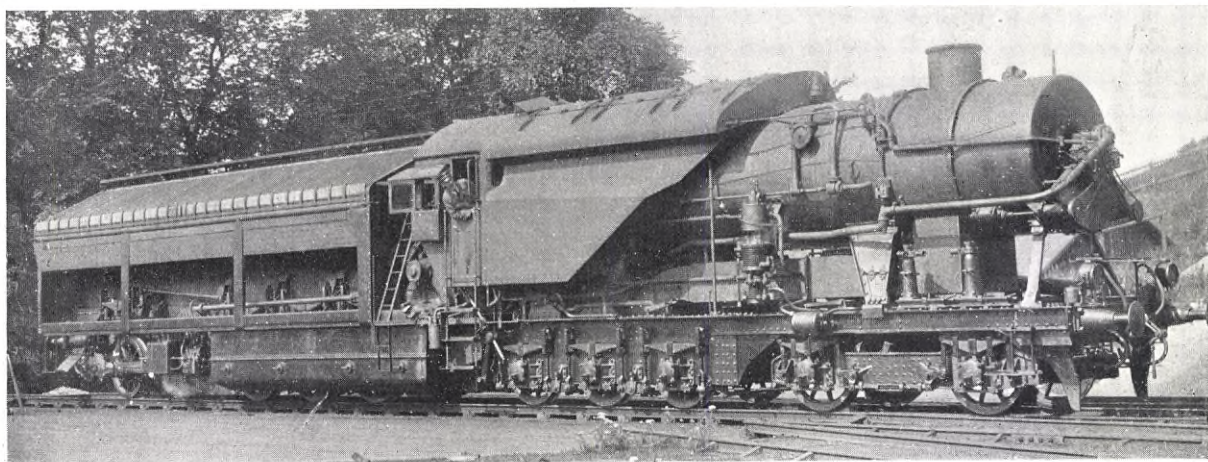

Foto. Utgård, Gbg.

LJUNGSTRÖMSKA TURBINLOKOMOTIVET som i dagarne gjort den uppmärksammade provturen Göteborg—Stockholm.

Kliché: Goës Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Foto. Reimers, Gd/ta

Kliché: Göts Eithyrd & Klichéanstalt, Gbg.

Den första världskraftkonferensen har ägt rum i London den 30 juni—12 juli, i vilken 39 stater voro företrädade med 2,000 deltagare och till vilken Sverige hade sänt en representativ grupp delegater, under ordförandeskap av Vattenfallsstyrelsens chef, generaldirektör F. V. Hansen med kommerserådet A. F. Enström som vice ordförande. Vid den bankett i Queens Hall, med vilken konferensen öppnades, var generaldirektör Hansen en av dem som utsetts att svara på lord Derbys hälsningstal. Svenskarnes insats i kongressarbetet, vilket i övrigt betecknats som väl tungt med över 400 föredrag, synes ha blivit mycket uppskattad. Under konferensen gavs givetvis en stor mängd banketter och officiella fästligheter, bland annat gav styrelsen för Svenska ingenjörssällskapet i Storbritannien middag för de svenska

Forts. å sid. 698.

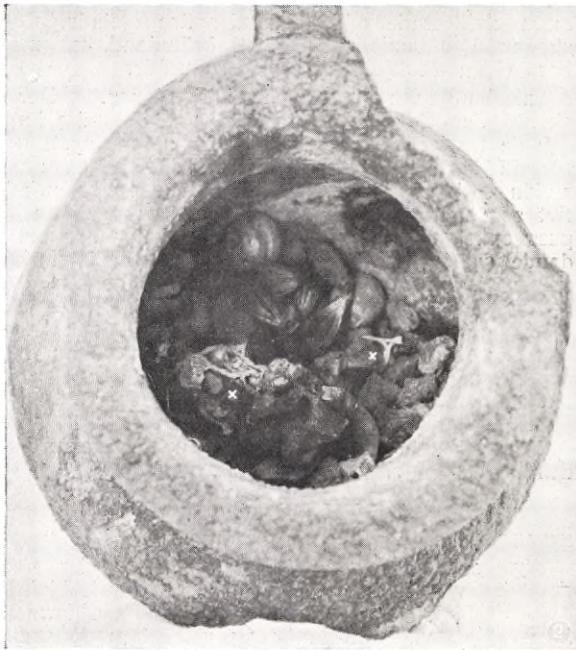
Övre bilden: DELTAGARE I VÄRLDSPOSTKONGRESSEN I STOCKHOLM PÅ NORRLANDSFÄRD. Kraftverken, fallen och laxfisket i Älvkarleö beses vid besök den 23 juli.

Nedre bilden: SVENSKA DELTAGARE I VÄRLDKRAFTKONFERENSEN I LONDON. BESÖK HOS THE SHEPFO BALL BEARING CO. (dotterbolag till S. K. F.). Utanför fabrikena i staden Luton, 5 mil norr om London. Nann å följande sida.

Efter fotograf

Kliché: Aug. Ejsbergs Klichéanst., Gbg

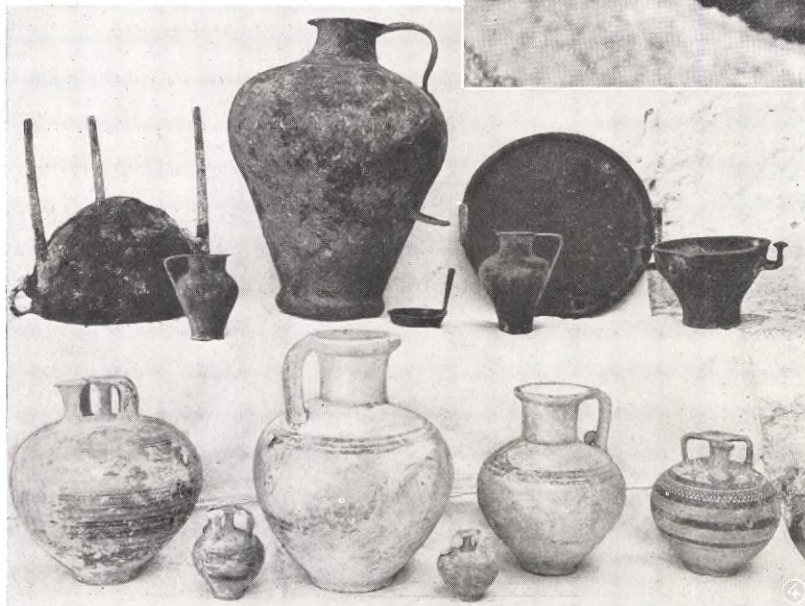

1. GRUPPBILD AV DEN SVENSKA EXPEDITIO-
NEN: De båda ledarne, antikvarien d:r O. Frödin (1)
och docenten A. W. Persson (2).

2-3. INNEHÅLLET I ETT AV BRONSKÄRLEN.
Å BILD 4 I ORUBBAT SKICK. Halsband av guld-
pärlor samt hjärt- och rosettförmade pärlor av olika
material. Vid de två X synes ännu rester av den
3000-åriga tråd, på vilken pärlorna varit uppträdda —
ett utomordentligt intressant fynd.

4. FYND FRÅN DE MYKENSKA GRAVARNA
FRÅN TIDEN OMKR. 1500-1200 F. KR. Större
och mindre vaser, alla praktpjäser, samt en sam-
ling mestadels väl bevarade bronskärl, däribland
en nära meterhög kruka.

De svenska utgrävningarna i Asine, som
tidvis pågått sedan 1922, ha tid efter annan
bragt i dagen mycket intressanta fynd och
årets grävningar, vilka fortsattes t. o. m. den
1 juli, ha därutinnan mer än väl gått upp
mot föregående. Redan 1922 anträffades en
mykensk klipprav, tillhörande ett gravom-
råde om åtminstone tjugufem gravar, av

vilka några nu hunnit genomforskas.
Bland fynden knyter sig ett särskilt in-
tresse till en liten bronskanna från omkr.
1500-1200 f. Kr. Kannan var omsorgs-
fullt igentäppt med en sten, men sedan
denna avlägsnats fann man i kannans
inre ett antal stora guldpärlor, omväx-
lande med pärlor av grönt och blått
glas. Bronskärl från mykensk tid äro
i och för sig sällsynta på det grekiska
fastlandet, men den säkert tretusenåriga
klenoden i denna kannas inre gör fyndet
till ett unicum. Vid uttagandet av det
delvis sönderfallna halssmycket, vars
pärlor voro och varit uppträdda på en
styckevis ännu bevarad tråd, sökte man
rekonstruera smyckets eller smyckenas
utseende, varvid man fann att de 660
pärlorna sannolikt varit uppträdda i fyra
olika rader eller kedjor. — Utom detta
sällsynt vackra fynd ha anträffats andra
bronskärl, vaser och människoskelett,
allt av stort forskningsvärde.

Fotos från en deltagare i expeditionen, amanuensen O. Källström. — Bild: Sjöberg, Uop.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

Vidst. portr. DOCENTEN, FIL. D:R DOUGLAS MELIN vid Svenska Amazonasexpeditionen, H. 8. D:s meddelare från den stora forskningsfärden.

Efter porträtt taget vid avresan från Göteborg 1923 (se årg. XXIV:51).

Till bilderna å sid. 701—2.

Den Svenska Amazonasexpeditionen har åter låtit höra av sig från Brasiliens otillgängligaste trakter. I slutet av april befann sig expeditionen nära Taracua vid Rio Uaupés, en av Rio Negros bifloder från Columbias högländer, dit färden sedan ställdes. Taracua är en missionsstation, vilken liksom Sao Gabriel vid Rio Negros övre lopp tillhör salesianernas betydande orden.

Då vattenmängden i Rio Uaupés i år varit ovanligt ringa, avstannade samfärdseln och transportererna från mera civiliserade trakter kommo ytterst sällan. Expeditionen fick därför livnära sig av olika apor, då annat villebråd förekommer endast sparsamt. Befolkningen i dessa trakter utgöres av "civiliserade" indianer, d. v. s. indianer som gå klädda i obeskrivliga klädpaltor och lagt bort sina faders rituella danser. Den stam, som bor kring Rio Tikié, Uaupés m. fl. floder i det brasiliansk-columbiska gränsområdet, kallas *tucano*-indianer, hos vilka man ofta påträffar *maku*-indianer som slavar. Indianerna ådagalägga f. ö. en fullkomligt otrolig arbetsförmåga, då det gäller att släpa transportbåtarna uppför de ställvis mycket grunda och ställvis starkt forsande floderna, där urskogen står tät intill det varma, låga vattnet. Vid forsarna måste bagaget vanligen bäras över land och dragkampen med vattnet kan räcka i timmar utan att farkosten kan släpas en tum framåt.

Indianerna odla huvudsakligen maniokväxten, vars rot dels kan användas ungefär som potatis, dels också ger den av indianerna i ymnigt mått brukade rusdrycken fasinka. Odlandet tillgår helt enkelt så, att man sätter eld på en del av urskogen, varefter man planterar ut växten mellan de överallt kvarliggande förkolnade stammarna. Gödsling och andra

mera civiliserade odlingsmetoder äro okända. När skogen åter vuxit upp på ett brännland, tar man bara elden till hjälp på ett nytt område.

Salesianerna representera civilisationen. Deras skola i Sao Gabriel besökes av mer än hundra barn och de tre i urskogsmarkerna stationerade systrarna förestå ett välskött och efter förhållandena stort sjukhus. Uppe i skogarna är allt dock så primitivt som gärna är möjligt. Endast en vanligen så pass enkel sak som fotografering bjuder där betydande svårigheter. All framkallning och kopiering måste ske om natten i ett tält i vildmarken, där vattentemperaturen är 30° Celsius. Därtill kommer att plåtarna under regntiden knappast kunna ligga en enda dag i kassetten utan att fördäras av fukt och att myror, kackerlackor och andra djur få god hjälp av intresserade indianbarn i sina förstörelse-attacker mot allt fotografiskt material.

De vetenskapliga rönen under den intressanta färden väntas bli rika och givande.

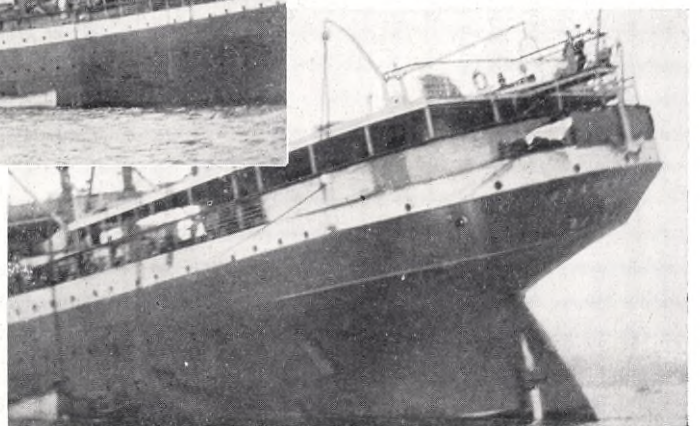
Till bild å sid. 695.

Olympiska spelen i Paris medförde under sina sista dagar betydande svenska framgångar i ridning. Vid prisridningen dominerade de svenska offierarna fullständigt, vilket framgår av prislistan: 1. generalmajor *Linder*, 276 p., 2. löjtn. *Sandström*, 275 p., 3. kapten *Lesage* (Frankr.) 265.8 p., 4. frih. *von Essen*, 263 p. och 6. löjtn. *Ankarcrona* 256 p. Som synes stå de bägge förstnämnda varandra mycket nära i poängtal och deras nobla, behärskade ridkonst fick här ett välförtjänt internationellt erkännande genom de olympiska guld- och silvermedaljerna. I lagfälttävling belade Sverige andra platsen efter Holland, som haft mycket goda representanter, medan guldmedaljen i lagprishoppning tillföll de våra. Härvid presterade löjtnant *Thelning* liksom i fälttävling den bästa ridningen bland svenskarna, som redo anmärkningsvärt jämnt och således väl gjorde sig gällande i lagtävlingarna utan att dock belägga de allra främsta individuella platserna. Dessa de senaste dagarnas segrar ha ryckt upp det totala svenska poängtalet till 44½ efter Frankrikes 64 och Förenta Staternas 94 poäng. Därmed har Sverige med sin tredjeplats bland samtliga nationer dokumenterat sig ännu vara en idrottsnation av rang.

Den norska amerikaångaren "Bergensfjord" råkade den 26 juli strax efter sedan den lämnat Kristiania av ännu icke fullt klarlagd anledning i brand. I ett av lastrummen, där tändstickor, papper och trämassa förvarades, brann det friskt, och de omkring 500 passagerarna fingo skyndsamlingen gå i räddningsbåtarna, som återförde dem till staden. Med hjälp av en flodspruta lyckades man efter några timmar bliva herre över elden, men de materiella skadorna äro betydande.

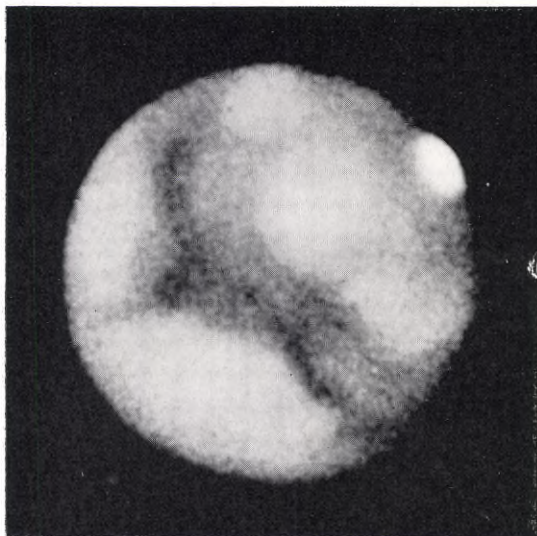
"BERGENSFJORD" I BRAND PÅ LYS AKERFJORDEN. Den norska Amerikaångaren hemsökt av eld vid utresa den 26 juli. Ångaren med stark slagsida, omgiven av flodspruta och räddningsbåtar.

Efter fotografier.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

PLANETEN MARS NÄRMARE JORDEN I AUGUSTI.

Kikade: Sjöberg, Gbg.

man under det gynnsamma tillfälle, som nu erbjuder sig, komma närmare denna frågas lösning. En utförligare beskrivning av planeten skall lämnas senare i H. 8. D:s astronomiska artikelserie.

Axel Corlin.

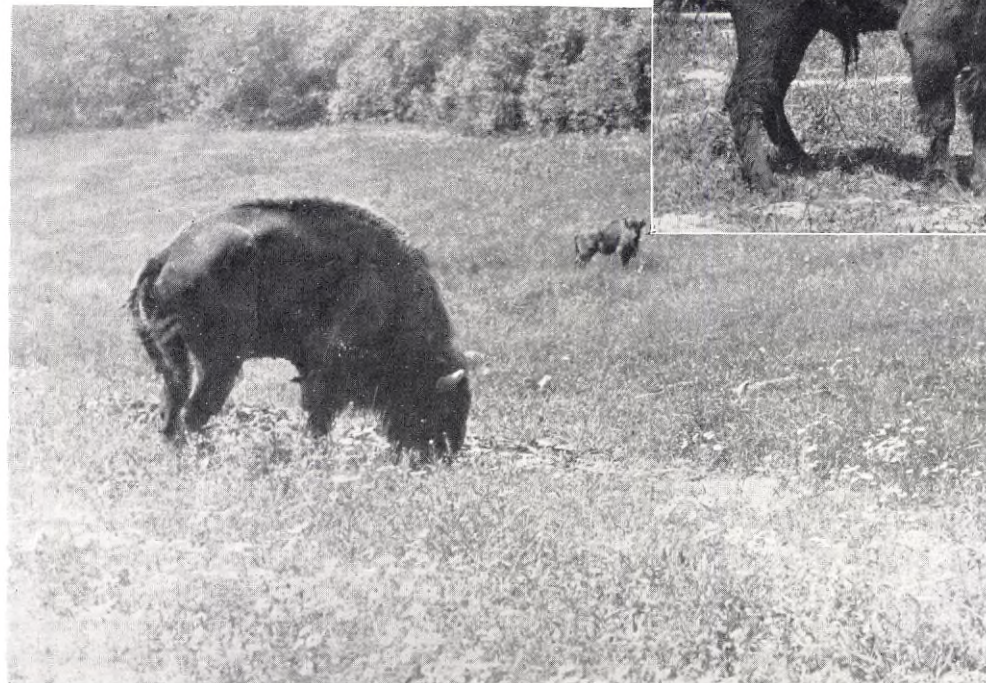
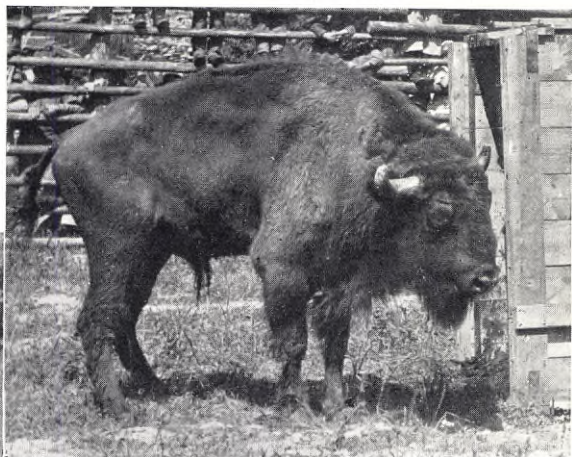
*

Europas stoltaste villebråd, visenten, är f. n. stadd i utdöende och vårt Skansen som har största nu existerande visentbestånd på jorden, äger 9 exemplar. De stora visentjordarna i Litauen förintades som bekant under världskriget

och det lär för närvarande endast finnas 67 djur kvar på skilda ställen i Europa. Det är alltså tydligt att den nya djurparken har sin betydelse långt utanför vårt lands gränser. Förra året bildades ett internationellt sällskap för att söka rädda arten från total undergång. Initiativet härtill utgick från direktören för Zoologischer Garten i Frankfurt a/M., d:r Priemel, som också blev sällskapets president och intendenten A. Behm, föreståndare för Skansens zoologiska avd., som blev v. president. I samband därmed kom också det glädjande meddelandet att generalkonsul Axel Ax:son Johnson upplåtit och åtagit sig att med fullt betryggande stängsel omgärda ett 40 hektar stort skogsområde i Västmanland ej långt från Ängelsberg för att där utsläppa de Skansens visenter som intendent Behm kunde finna lämpligt. Detta område, som kommer att kallas Långsjöns visentpark efter sjön aldeles i närheten, står nu redo för sitt ändamål och den 19 juli började dittransporten från Skansen av en tjur och två kviigor, de första på platsen. I september ditsändas en ko med kalv, medan de äldsta visenterna anses för gamla att flyttas från Skansen.

Förstoring av ORIGINALFOTON I ORIGINALSTORLEK 1. h.

Med anledning av att den mångomtalade planeten Mars nu i augusti kommer jorden närmare än vad som skett på ett åhundraåtergiva vi ur Hvar 8 Dags astronomiska fotografisamling en fotografi av denna planet, tagen med jordens största kikare å Yerkesobservatoriet i Amerika. Bilden visar ungefär planetens utseende, när den betraktas genom okularet å en medelstor astronomisk kikare, vilken emellertid skulle fotografiskt giva en avsevärt mindre bild. Man ser den vita polarfläcken, vilken sannolikt består av isar, enär den synes smälta under solstrålarnes inverkan, de ljusa "kontinenterna", vilka sannolikt äro enorma sandöknar, och de mörkare "haven", som eventuellt äro fruktbarare delar av planeten. Frågan om Mars beboelighet har ju varit mycket på tal, och forskningen har på olika sätt försökt utröna möjligheterna därför. Säkert är, att Mars har en mycket tunn atmosfär, och att temperaturen där är mycket låg, i genomsnitt omkring 30° kallare än på jorden. Kanske skalj

Fotos. Malmström, Sthlm.

Kikade: Ge'n Bihyrd & Kitchmanstall, Gb...

LÅNGSJÖNS VISENT-PARK I VÄSTMANLAND INVIGES med de första visenterna från Skansen.

BLIV
MEDARBETARE
I
HVAR 8 DAG.

Herrar fotografer

uppmannas att vid insändande av bilder till H. 8 D. icke uraktlåta utsättandet av tydligt firmanamn och adress å respektive fotografier. — endast då angives fotografen.

Efter fotografier.

1. PRESIDENT COOLIDGE med maka, fader och sonen John. Bilden tagen denna månad då familjen ankommer till Ludlow station, Vermont, för att hämta stofet av presidentens son Calvin, att nedsättas i familjegraven. Den 17-årige sonen dog av blodförgiftning i foten efter en skada, ådragen under tennisspel. Ett förträffligt porträtt av presidenten, i hög grad aktuellt under förberedelserna till presidentvalet.

2. MR. CHAS. E. HUGHES vid ankomsten jämte maka till London, där den amerikanske

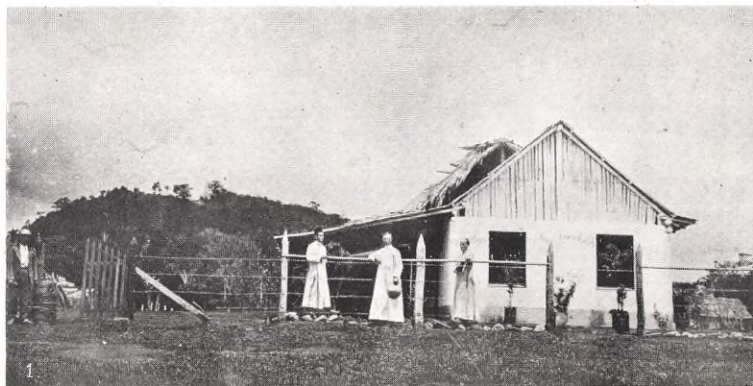
Klick: Aug. Sjöbergs Klickéanst., Gbo

utrikesministerns närvaro under pågående konferens mellan de allierade är av utomordentlig betydelse.

3. MR. OCH MRS. MAC ADOO, president Wilsons dotter och måg, ankomma till Paris efter att icke på 14 år ha varit i Europa. Mr. Mac Adoo intog på sin tid en framträdande plats i Förenta staternas inrikespolitik och var starkt ifrågasatt vid senaste presidentnominering, därvid hans förbindelse med vissa trustföretag emellertid omöjliggjorde hans nominering.

4. MISS MORGAN, vars frikostiga hjälp till de under kriget hemsökta trakterna av Frankrike blivit erkänd med överlämnandet av Hederslegionen genom marskalk Pétain.

NYA BILDER FRÅN SVENSKA AMAZONASEXPEDITIONENS FORSKNINGSFÄRD.

Klick: Göta Bildbyrå & Klubbansstall, Öbg

Efter fotografier och skildring från docenten, fil. dr. DOUGLAS MELIN, avsånda den 29 april från Taracua i nordvästra Brasilien, nära gränsen till Columbia.

1—2. HOS SALESIANERNAS MISSIONSSTATION I SÃO GABRIEL. 1. Matbyggnaden; i fonden "Korsberget" på vars korsprydda topp en välfartsort skall anläggas. 2. De tre padrarne vilka visat expeditionen en storstad gästfrihet. Fr. v. padre Lucas Gionetti, padre Luiz de Britto (dir.) o. Francisco Giacomelli.

3. EXPEDITIONENS UTRUSTNING FÖRES MED OXKARAVAN från Sao Gabriel förbi de värsta forsarne i floden.

4—5 FÄRD UPPFÖR FORSARNE I ÖVRE RIO NEGRO medelst långa linor och stakar. Man får kämpa sig fram tum för tum. På bilden 5 synas längst fram i före ingenjör Vilars och den infödde preparatorn, bakom vilken står dr. ROSEN och två av indianerna.

6. MÖTE MED ÅTERVÄNDANDE BALATEIROS (folk som söka den gummiliknande växtprodukten balata i skogarne) i deras batelaõ. Roddarne äro civiliserade indianer.

Klick: Gods Ritbyrå & Kluchénstall, Öbg.

7. UTSIKT ÖVER RIO UAUPÉS, en biflod till Rio Negro, vid Taracua, där expeditionen inrättat sitt läger. I förgrunden en indiansk maniokodling, typisk för sina kvarliggande trädstammar. I fonden tre berg vilka här kallas "Serror".

8. LÄGERARBETE. T. v. ar. Roman, i mitten köksbaracken, t. h. vid torkningsställen ingenjör Vilars och den brasilianske preparatorn.

9. UPPBROTT TILL DAGENS FÅNGSTER. Fr. v. Dr. Roman, ingenjör Vilars och preparatorn, den sistnämnde "med Husqvarnas utmärkta gevär".

10—11. CIVILISERADE TUCANO-INDIANER från Rio Tikie utbjuda festsmycken och demonstrera huru olika danssprydnader skola bäras. 10. En gammal hövding. I fonden synes ingenjör Vilars rita av scenen. 11. Den nakne mannen t. h. är en makslav.

12. EN TUCANO-MALOÇA VID TARACUA, vars innevägnare äro civiliserade

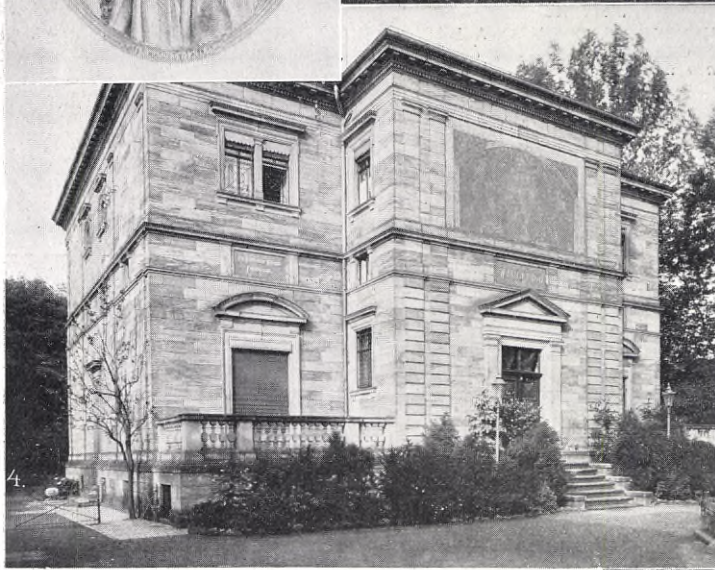
13. EN LITEN INDIANFRÖKEN som tillsvidare föredrar en friare dräkt.

14. EN GRUPP TREVLIKA COLUMBIANER, fulla av revolverromantik, besöka lägret. Roddarne äro indianer. T. v. Ingenjör Vilars.

Text å sid. 698.

Wagnerfestspelen i Bayreuth, som måste avbrytas under den allmänna villervallan vid världskrigets utbrott för tio år sedan, ha i dagarna återupptagits i de gamla välkända formerna. Wagners tanke med dessa festspel torde vara allmänt bekant. Av all stor äkta konst fordrade han, att den icke skulle tjäna som underhållning för stunden utan som en uppenbarelse av det djupast mänskliga i människan och så genom de olika konstarternas symboler uppenbara något av det väsentligaste i tillvaron. Denna stora äkta konst, till vilken han ville anse sina musikdramer såsom en begynnelse, kunde icke trivas på en vanlig teater, som jäktades av de mest vardagliga repertoarsorger, och dlt publiken av en slump samlades för att skafia sig ett par timmars förströelse. Redan tidigt uppstod därför hos honom

tanken att hans musikdramer borde givas under särskilda omständigheter och helst på en särskild för ändamålet byggd teater. Planen på dylika festspel syntes i början alldeles fantastisk, men Wagner värdade icke förgäves till sina vänner. Alla möjliga krafter sattes i rörelse, talrika furstar, med konungarna av Preussen och Bayern i spetsen, lämnade finansiellt stöd, och de välorganiserade Wagnerföreningarna insamlade stora summor. Så kunde Richard Wagner gripa sig an med att bygga festspelsteatern i Bayreuth, en liten stad på ett par tiotusental invånare i norra Bayern, oberörd av metropolernas jäkt och flärd. Pingsten 1872 lades grundstenen till byggnaden, vilken uppfördes enigt Wagners principer utan rader med en enda stor amfi-

Forts. å sid. 707.

Efter fotografier.

Zicht: Gols Ritbyrå & Kichenstall, Öbg.

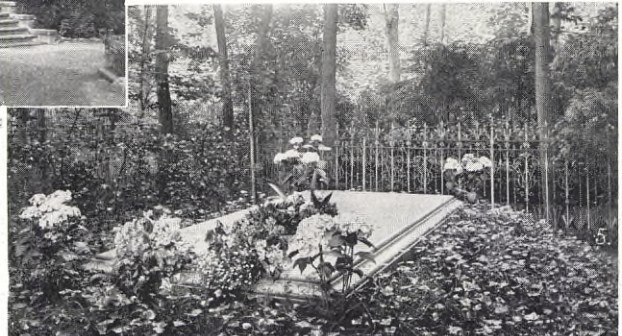
1—2. FESTSPELENS ÖPPNANDE förkunnas medelst basuner från FESTSPELSTEATERN.

3. COSIMA WAGNER, Richard Wagners änka, Franz Liszts dotter. Född 1840, bevisar den vörnadsvärda damen årets föreställningar. Efter senast befintliga porträtt, taget 1918.

4. VILLA WAHNFRIED I BAYREUTH, Richard Wagners hem, ännu bebodd av hans änka och son, Siegfried. Över ingången! infälld en platta med Richard Wagners ord:

*"Hier wo mein Wähen Frieden fand
Wahnfried sei dieses Haus von mir benannt."*

5. RICHARD WAGNERS GRAV i Villa Wahnfrieds park.

Efter porträtt... Kliché Sjöberg, Gbg.

1. J. L. MOWINCKEL, Stats- och Utrikesminister.
2. A. HOLMBOE, Finansminister.
3. L. O. MELING Handelsminister.
4. R. JACOBSEN, Försvarsminister.
5. I. TVEITEN, Kyrko- och Undervisningsminister.

Förutom statsministern ha de övriga fyra nya ministrarne varit departementschefer i förutvarande ministärer.

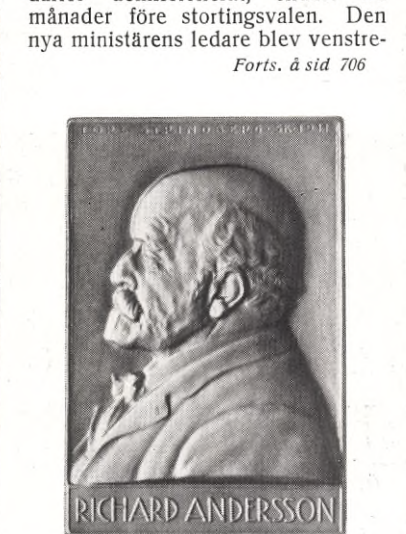
Nederst t. v.:
DOCENTEN DR. RHODA ERDMANN, nyutnämnd professor vid medicinska fakulteten i Berlin.

I mitten: PLAKETT ÖVER PIANOPEDAGOGEN RICHARD ANDERSSON av Tore Strindberg, utförd å Sporrongs atelier. Text å sid. 706.

T. h.: SVENSKE FOTOGRAFEN ALBIN I MONTE CARLO, utnämnd till prinsens av Monaco hovfotograf. Medarbetare i H. S. D.

Förbudsfrågan störtade ministären Berge i Norge, som gått i breschen för förbudets snara upphävande. Både odelstinget och lagtinget gick emot regeringen, som därför demissionerat, endast tre månader före stortingsvalen. Den nya ministärens ledare blev venstre.

Forts. å sid 706

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

Efter fotograf.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

P. E. RETTIG.
Överste. — Gävle.
75 år 2 aug.*

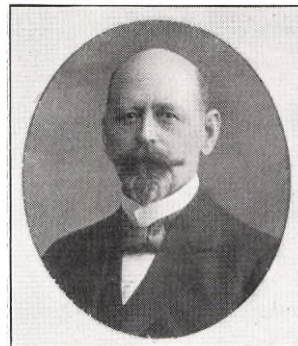
C. O. BLOMSTEDT.
Kammarherre. — Stockholm.
70 år 7 aug.*

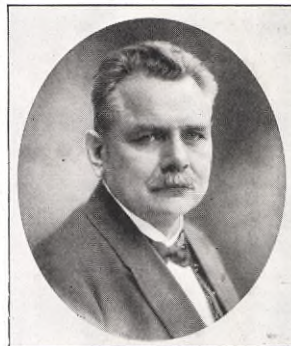
A. EKMAN.
Landshövding. — Mariestad.
55 år 2 aug.*

P. B. NILSSON.
Domänintendent. — Landeryd.
50 år 1 aug.*

I. A. T. MÜNTZING.
Ingeniör. — Lerum.
70 år 26 juli.*

A. F. BODINSON
Prov. Läkare. — Gam leby.
60 år 4 aug.

K. LARSSON.
Lasarettssyssloman. — Örebro.
50 år 26 juli.*

A. H. HOLMGREN.
Överjägästare. — Stockholm
50 år 5 aug.*

J. D. GRUNDBERG.
Fabrikör. — Sundsvall.
70 år 23 juli.

L. GÖRTZ.
Direktör. — Örebro.
50 år 9 juli.*

A. ÖBERG.
Grosshandl. Kommunalman.
Mjölby. — 50 år 13 juli.

D. HOLMBLAD.
Grosshandlande. — Stockholm.
50 år 17 juli.

A. M. VON BRÖMSSÉN.
Civilingeniör. — Stockholm.
60 år 23 juli.*

G. F. KARLSON.
Ingeniör. — Göteborg.
60 år 5 aug.*

K. J. SON MARK.
Direktör. — Göteborg.
55 år 4 aug.*

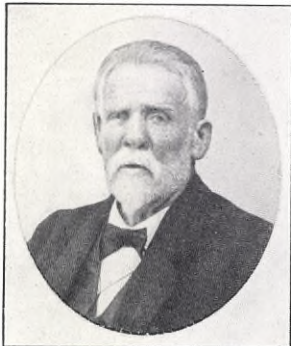

G. H. KINBERG.
Civilingeniör. — Stockholm.
50 år 20 juli.*

* Data å nästa sida.

Klubb: Aug. Sjöbergs Klubbans., Gbg

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

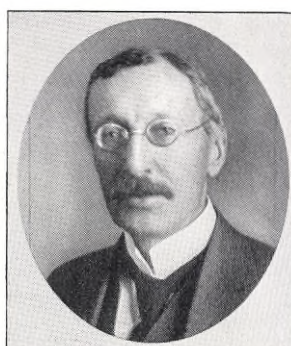
C. E. MALMGREN †.
Folkskollär. Bankkamrer. — Stor-
vik. F. 1849. † 5 juli.*

P. G. A. HIERTA †.
Friherre. Godsägare. — Främ-
mestad. F. 1864. † 22 juli.*

G. A. DRYSEN.
Bankdirektör. — Stockholm.
F. 1868. † 25 juli.*

U. E. SVENSSON †
Notarius Publicus. — Stockholm.
F. 1869. † 20 juli.*

Kluba: Avo. Sjöbergs Klubbans, Gbg.

* Data här nedan.

—EDVARD RETTIG. Uljtn. v. Håls. reg. 72, öv.-ljtn. v. Västerb. reg. 02. avsk. 04, överste i an 11. Ordf. i Gävle. l. skogsv.-, veterinär-, landstomsförb. o. sparb.-styrelser samt i länets skytteförb. o. Gävle friv. skarpsk.-fören. Ordf. i S:t Johanneslogen Polstjärnan; ordf. i Sv. R. Korsets 13. distr. Led. av hushålln.-sällsk. förv.-stsk. Sv. landst.-fören. centr.-förb. överst. inneh. Sv. landst.-fören. förtj.-med. Gävle skytteförb. o. Gävle friv. skarpsk.-fören. förtj.-med. i guld. På sin tid led. av stadsfullm. o. landsting. V. ordf. i Stockholms hand-banks avd.-kont. sedermera A.-B. Sv. hand-banken, styr.-led. i Gävle. e. bank 02—11, bank-a.-b. N. Sveriges avd.-kont. 11—14, Korsnäs säg. a.-b.

CARL BLOMSTEDT. Stud. 74, hovr. ex. 80, aman. i Finansdep. 81, tf. kansliskr. där samt tf. avdeln. chef i Utr. dep. 92 kansliråd o. avd. chef i Utr. dep. 94—15, envoyé extr. o. ministre plen. i disp. 08. Kammarherre i K. Mts hov. 92, arkivarie v. K. Mts Orden 94, tj. gfr. kammarherre h. Drottin. Sophia 99. Led. av Musik. akad. 10, medl. av dess förvaltn. utsk. 15.

AXEL EKMAN. Disp. o. verkst. dir. v. a.-b. Finspongs styckebruk 93—17, sdn sistn. är landshöv. i Skarab. län. Led. av Riksd. A. K. 03—17; led. av särsk. utsk. 08, statsutsk. sdn 09, v. ordf. 12, ordf. 17; Riksgäldsfullm. 12—17, v. ordf. där samt i Kon. Sv. Stadslystskassa, led. av järnv.-styr. organ.-komm. 06, v. ordf. 16. Ordf. i järnv. personalkomm. 11, tulltj.-m.-komm. 12, suppl. i järnv.-fullm. sdn 11, led. av pens.-fondkomm. 15, ordf. i komm. f. dubbelsp. Rönninge—Ström 19 o. lasar.-stadgekomm. 20. På sin tid led. av Östergöt. hushålln.-sällsk. förvaltn.-utsk. o. ordf. i hushålln.-gillet samt styr.-ordf. i Österg. nya brandst.-bol. Östg.-lantmännens centr.-förb. förvaltn.-råd. Bona uppöstr.-anskt. kommun.-styr., vägstyr., i komm. f. Varnhems klosterkyrkas rest. 17.

BERNHARD NILSSON. Äger egend. Södra Landeryds säteri i Jönk l. Nämndem. 1900. Led. av landstinget 10, dess ordf. 23. Led. av Riksd. A. K. 09—24, senare åren led. av statsutsk. Led. av ett flertal k. kommittéer, bl. a. Postkomm., gruvlagstiftn.-komm., 1921 års lönekomm. Led. av styr. f. länets brandstodsbol., led. av styr. f. Nord. hand-bankens avd.-kont. Tf. domänintendent i Jönköp. län sdn 23 o. därefter i Kronob. l. sdn 24.

IVAR MÜNTZING. Avg. ex. fr. Tekn. sk. i Borås 72. Anst. v. olika verkst. i in- o. utl. t. 85. Fr. sistn. är t. 15 inneh. av maskinfabrik i Göteborg.

KARL LARSSON. Under många år anst. å handk. kontor o. å Göteborg. bankens avd. kontor i Örebro samt sdn 21 sylvollman v. länslasarettet i Örebro. Kyrkovård i stadens O.-Petri förs. Nykterh. vän, stift. av ungdomsförb. Heimdal. Inneh. ett betyd. bibliotek av hembygds litteratur.

ANDERS HOLMGREN. Utex. fr. Skogsvinst. 98, ex. jägmäst. o. assist. i Älvsb. rev. 99, bitr. jägm. i N. Jämtl. rev. 05, förest. f. Bispgårdens skogssk. 08, jägm. i Bräcke rev. 12, tf. överjägm. i Umeå distr. 15, överjägm. i Övre Norrl. distr. sdn 17. Red. av Fören. f. skogsvård i Norrl. ärskr. 09, av Norrl. skogsv.-förb. tidskr. sdn 14. Tillkallad sakkunn. inom domänstyr., Stat. skogsföröskanskt. Kommerskoll. o. Jordbr.-dep. Led. o. sek. i kolonis.-komm. 16, verkst. led. av Stat. kolonis.-nmd 18. Hed.-led. av Norrl. skogsv.-förb. 24. Stadsfullm. i Östersund 15.

LARS GÖRTZ. Etabl. 02 m. järnhandl. L. Gustafsson firman Gustafsson & Görtz i Örebro, vilken ombild. f. a.-b. 19 m. Görtz som verkst. dir. o. styr.-ordf. Sdn 19 ordf. i Västm.-Närke järnhandl. fören., led. av centralstyr. i Sv. järnhandl. fören. Styr. led. i Räfte- o. kap. försäkr. anst., led. av handelskamm. På sin tid ordf. i drätselkammaren.

NORSKT MINISTERSKIFTE. Forts. fr. sid. 704.

mannen, skeppsredaren *Johan Ludvig Mowinckel*, som man också skulle vänta vara entusiastisk förbudsman. Detta är dock långt ifrån fallet. Han röstade exempelvis på sin tid för hetvinsförbudets borttagande, men då förbudet nu blivit officiell venstreprogrampunkt och Mowinckel dessutom ställer sig kritisk mot Berges finansiella beräkningar i samband med förbudet, har han tydligtvis ansett sig kunna tillmötesgå partiets önsknings i den nuvarande situationen. Redan vid unga år stadsfullmäktig blev Mowinckel stortingsman 1906 och har således hunnit skaffa sig en ansenlig parlamentarisk och politisk erfarenhet som nu tages i anspråk för stats- och utrikesministerposterna. Däremot äro socialministern, red. *Lars Oftedal*, arbetsministern *O. Mjelde* och handelsministern den unge skeppsredaren *L. Meling* stadigt förbudstroga. Den äldste av de nya ministrarna är kyrkoministern *I. Tveiten*, som varit venstres parlamentariske ledare under flera år. Finansminister blev bankdirektör *Arnold Holmboe*. Flera av de nu

ADOLPH VON BRÖMSEN. Utex. fr. Tekn. högsk. M. 88, anst. v. olika elektr. firmor o. bol. i Stockh. o. utl. samt sdn 13 inneh. av ingenjörsfirma i eget namn.

GUSTAF KARLSON. Efter anställn. h. J. Wennström i Örebro o. i Elektr. a.-b. i Stockh. (föregång. t. ASEA) arbets- o. driftschef i Göteborg. elektr. a.-b:s elektr.-verk 86—09, då Göteborg. stad kommunaliserade elektr.-verket. Det förstnämnda var Sveriges första o. på sin tid största elektr.-verk. Lärare i elektroteknik i Slöjdfören. skola i Göteborg. 95—07, i Navigat.-sk. i Gbg. 1900—10. Sdn 10 deleg. o. dir. i Nyberg & Karlssons elektr. a.-b.

KNUT MARK. Delägare o. verkst. dir. i den stora fabriksfirman Johansson & Carlander (Gamestadens fabr.-a.-b.) i Göteborg. Var under en lång följd av år o. till dess han av egen verksamhet nödgades avgå, en av stadens mest betydande kommunalmän; led. av stadsfullm. 12 år, led. av drätselkamm. omkr. 20 år (ordf. i dess 2. avd.) o. samma tid led. av spärvägsstyr. (dess ordf.); några år kyrkofullm. Led. av kyrkomd o. dess kassaförvalt. samt led. av arbetsförm. styr. Fortf. led. av styrna f. Göteborg. museum o. stadens hantl.-bygn. V. ordf. i a.-b. Sv. Kullagerfabr. ordf. i försäkr.-a.-b. Ocean, styr.-led. i a.-b. Götaverken, a.-b. Sjuntpor. a.-b. Göteborgs Tomträttskassa, bost.-a.-b. Nutiden, Rosenbergs a.-b., Börsällsk. Doner. år 1916 kr. 300,000 t. uppför. av bost.-hus åt mindre bemedlade.

HILDING KINBERG. Utex. fr. Tekn. högsk. 96, efter praktik h. dr. G. de La-val v. de läpl. gruvorna ingenjör v. de Lavalska företagens agentur i Hamburg 97. Grund. m. O. B. Hammar i Hamburg firman Hammar & Co., repres. f. Calciumcarbidgefabr. i Trollhättan, sedermera de svenska Carbidgefabrikerna o. slut. det europeiska carbidgeynd. f. transmarin export. Efter inköp av den svenska järn- o. stålfirman Frithof Wahlbom i Hamburg o. Hammar & Cos järnsvd. sdn 10 under firma Kinberg & Co. även carbidgeynd. omb. f. transmarin exp. Grund. firman Kinberg & Co. i Stockh. 17. Tyska reger. inköpare i Köpenh. 14. Mångårig styr. led. i Deutscher Acetylenverein o. dess delegerad v. flera kongresser. En av Sv. klubbens i Hamburg grund. o. dess förste v. ordf.

CARL MALMGREN †. Folkskollär.-ex. 70, lär 75—07. Innehav. av Skogsfrökiängn.-anst. i Storvik 92—05. Gävle. l. hushålln.-sällsk. bikonsulent, styr.-led. i V. Gästrik. län.-fören., Ovanfö sjuk- o. begravn.-kassa, Sv. allm. biod.-fören. Prisdöm. v. lantbr.-utställn. Kamrer v. a. b. Dalarnes banks kont. i Storvik, senare Norrl.-banken o. Sv. hand-banken. Förestånd. f. Stat. arbetsförm.-kontor i Storvik. Led. av styr. f. Sv. hand-bankens avd.-kontor.

PER HIERTA †. Stud. 83, fil. kand. 86. Förvalt. å egend. Främmostad, Skarab. l. 89, till vilken han blev ägare v. farbroderns död 93 o. samtid. er. friherrevärd. Inneh. ett flertal komm. förtroendeuppdrag, bl. a. ordf. i komm.-md. o. st. landstingsman, styr. led. i Trollh.-Nossebro järnv. Bibliofil o. inneh. ett betydande bibliotek.

GUSTAF DRYSEN †. Stud. 86, fil. kand. 91, anst. å Skand. kred. a.-b. i Stockh. 91—96, h. A.-b. Nord. kred. banken 96—99, byråass. å Finansdep. bankbyrå 1900—06, assist. i bankspekt. Öf. Verkst. dir. o. styr. led. i Skarab. e. bank 07—10, i bank a.-b. Stockholm.—Ö. Norrl. 10—11, i a.-b. Norrl. banken 11—17, sdn sistn. är styr. led. o. dir. i A.-b. Sv. hand. banken.

ERIK SVENSSON †. Stud. 89, hovr. ex. 96, not. publ. i Stockh. samt adv. där sdn 02. Led. av Storkyrkoförs. kyrkoråd.

tillträdande männen ha tidigare tillhört Blehrs ministär. Alldeles ny är däremot försvarsministern, sorenskriver (häradshövding) *R. Jacobsen*. Som resp. justitie- och lantbruksministrar ingå justitierådet *Paal Berg* och stortingsmannen *H. Five*. Høstens val bliva avgörande för ministärens bestånd, som icke synes i högre grad tryggt.

Till bild å sid. 704.

En vacker plakett över professor *Richard Andersson* har i dagarna präglats av Metallfabriksaktiebolaget C. C. Sporrang & Co. efter skulptören *Tore Strindbergs* modell. Originalmodellen utfördes redan 1911, då *Richard Andersson* fyllde 60 år, men intresset för den gedigne och framstående musikpedagogen lever kvar ännu efter hans bortgång (se H. 8 D. XIX:35). Ett flertal av hans elever och andra musikintresserade hava därför önskat ifrågavarande plakett präglad i mindre format och är denna nu utkommen.

Tioårsminnet av världskrigets utbrott den 1 augusti 1914 — den nu levande generationens mörkaste olycksdag — infaller detta år. Det öppna kriget har sedan halva den tiden upphört — men det tysta kriget pågår alltjämt den dag som i dag är och i det har hela världen blivit in-draget. När det kriget skall upphöra är ej mera klart i dag än vid fredsslutet.

Det kan ha något intresse att i dessa dagar erinra H. 8. D:s läsekrets om hur denna tidning följt händelserna före, under och efter världskriget. De många av våra prenumeranter, som gömma årgångarne, återfinna händelserna i successiva skildringar och med rikhaltiga bilder, allt från det ödesdigra mordet i Sarajevo (årg. XV: 41),

Klicheé Aug. Sjöbergs Klicheans. Öst

DEN SERBISKE STUDENTEN PRINZIP GRIPES OMEDELBART EFTER DET HAN SKJUTIT ÄRKEHÄRTIG FRANZ FERDINAND OCH HANS GEMÅL I SARAJEVO DEN 28 JUNI 1914.

Efter originalfoto. återgivet i årg. XV: 41 jämte övriga bilder från attentatet.

krigsförberedelserna och den första verkliga krigsbilden från Belgien (samma årg. nr 47). Därefter återgivas i varje nummer de senaste bilderna från alla land och fronter, alla bilder efter autentiska originalfotografier. I själva verket ger H. 8. D. en enastående krigshistoria i bild från denna tid. Och många äro de som speciellt samlat H. 8. D. från krigsåren.

H. 8. D. torde vara fullt berättigad till det påståendet, att ingen tidning eller tidskrift inom eller utom de i kriget direkt deltagande var i tillfälle att så som H. 8. D. återgiva händelserna efter originalfotografier från både de allierades och centralmaktarnas arméer. — Våra förbindelser allestädes voro — och äro — utan jämförelse överlägsna.

VÄRLDSKRAFTKONFERENSEN. Forts. fr. sid. 696.

delegaterna och andra inbjudna å Svenska handelskammaren, där generalkonsul Sahlin presiderade. Vidare gavs av svenska delegationen lunch för en del av övriga länders delegater, sammanlagt 50 ledande representanter.

Det var speciellt den svenska ångteknikens utveckling, som väckte uppmärksamhet under konferensen och sådana bränslebesparande uppfinningar som Ruths ångackumulator, Ljungströms ångturbin och Blomqvists högtryckspanna samt flera dylika arbeten av svenskt ursprung blevo föremål för livligt intresse vid framförandet under förhandlingarna.

WAGNER. Forts. fr. sid. 703.

teatraliskt uppbyggd parlätt, och i augusti 1876 kunde de första "festspelen" äga rum. Då uppfördes endast "Nibelungens ring". 1882 gavs för första gången "Parsifal", som Wagner för att utmärka dess säregna karaktär kallade "Ein Bühnenweihfestspiel". Efter Wagners död 1883 ha festspelen ägt rum vissa somrar och efter hand upptagit alla Wagners verk på sitt program. Däremot ha icke den ursprungliga tanken, att Bayreuth skulle bli en fristad för tysk musikedramatisk konst över huvud, blivit verklighet. De Wagnerska arvingarna ha i det avseendet varit alltför trångbröstadade för sin uppgift.

Nu ha festspelen efter en tio-årig paus åter upptagits och början gjordes den 22 juli med ett av Fritz Busch dirigerat uppförande av "Mästersångarne". Alltjämt härskar Richard Wagners änka och trogna hjälparinna Cosima Wagner, Franz Liszts dotter, som enväldig drottning i detta rike. Sonen Siegfried Wagner har den konstnärliga överledningen och för själv regi i samtliga föreställningar. En del nya dekorationer ha utförts efter skisser av hans hand. Av kapellmästare har han utom Fritz Busch under sig Karl Muck, Michael Balling och Willibald Kähler. Körens ledare är dirigenten för den be-

römda dom-kören i Berlin, professor Hugo Rüdell. Bland de medverkande scenkonstnärerna återfinnas några nordiska namn, såsom Lily Hafgren-Dinkela, som sjunger Eva i "Mästersångarne", och Olga Blomée, som hör tilj de främsta krafterna vid Stuttgarters statsteater, samt den danske tenorsångaren Melchior, vilken sjunger Parsifals parti.

Festspelen pågå från den 22 juli till den 17 augusti och omfatta två fullständiga uppföranden av "Nibelungens ring", sju föreställningar av "Parsifal" och fem av "Mästersångarne".

Till bild å sid. 708.

En ny katedral av väldiga mått är under uppförande i Liverpool och dess första färdiga del invigdes under solenna former den 19 juli i närvaro av konung Georg och drottning Mary. Särskilt anmärkningsvärt är, att därmed konsakrerades den första helt nya engelska katedralen sedan år 1225. Grundstenen lades 1904 av konung Edvard VII och byggnadsarbetet torde icke komma att vara slutfört förrän inom ytterligare ett tjugotal år. Katedralens mått äro väldiga. Färdig kommer den att bli Englands största kyrka och icke mycket mindre än Peterskyrkan i Rom. Den gigantiska byggnadskroppen reser sig massiv och imponerande över staden och är synlig på långt håll för alla fartyg, som nal-kas det stora sjöfartscentret. Stilen är en förenklad gotik, som med sin knappare utsmyckning och sina strängare linjer bär det tjugonde århundradets stämpel. Bland kyrkans mest uppmärksammade detaljer är det väldiga fönstret mot öster, på en gång praktfullt och enkelt. Det märkliga byggnadsverket är så mycket märkligare därigenom att dess skapare, arkitekten Gilbert Scott, vid tiden för ritningarnas utförande endast var tjugutvå år gammal och nu närvar vid invigningen.

1—3. GENERAL RICCIOTTI GARIBALDI BEGRAVES under stor högtidlighet i Rom den 19 juli. 1. General Ricciotti Garibaldi, den store italienske frihetskämpens andre søn, född 1847, och i dessa dagar avliden. Foto taget vid besök i Frankrike 1915. 2. Det stora begravningståget. 3. Peppino Garibaldi (mellerst i främsta ledet).

4. KATEDRALEN I LIVERPOOL, ENGLANDS STÖRSTA, INVIGD.
Text å sid. 707. — Efter fotografier — A. Scherz & Öberg, litog.

General Ricciotti Garibaldi, den store italienske nationalhjältens yngste søn, har den 17 juli avlidit i Rom vid sjuttiosju års alder.

Ricciotti Garibaldis levnad förlöft på ungefär samma sätt som faderns under kringflackande till de mest skilda länder och under ständigt återkommande krigs-äventyr. Han föddes i Montevideo 1847, gick i skola i Nizza, fick vidare uppfostran i England, återvände till Italien vid fjorton års alder men vistades sedan en tid i England för utbildning till ingenjör. År 1866 deltog han i striderna i Tyrolen och ingick därpå i sin faders frikår. Efter växlande krigiska företag emigrerade han till Australien och livnärde sig där bl. a. som grovarbetare, jordbrukare och fiskhandlare. I början av åttiotalet återvände han emellertid till Italien och stred tvenne gånger på grekernas sida. Senast för nio år sedan gjorde han en resa till England och Frankrike för att insamla medel till en hjälptrupp på östfronten. Två av hans egna söner, som värdigt gått i fädernas fotspår, stupade i världskriget. Nu har också den gamle kämpen Ricciotto Garibaldi fått skatta åt förgängelsen.